

Montag ?ç Denetim Odaklı? ve D?? Denetim Odaklı? Sürücülük Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Montag ?ç Denetim Odaklı? ve D?? Denetim Odaklı? Sürücülük Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26225>

Özet

Montag ? Denetim Odaklı? ve D?? Denetim Odaklı? Sürücölük Ölçe?i, bireylerin sürü? deneyimleri ve trafik olaylar? üzerindeki kontrol algılarının ölçmek amacıyla geli?tirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçe?in Türkçe uyarlaması, 2010 yılında Eylem Zerife ?enda? tarafından yürütölen yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ölçek, sürücölerin trafik kazalar? ve kural ihlalleri gibi sonuçlar? içsel faktörlere (kendi becerileri, dikkatleri) mi yoksa dışsal faktörlere (ans, diğer sürücöl, yol koşulları) mi atfettiklerini belirlemeyi hedefler. Bu araç, Sürücölük Psikolojisi alanında, riskli davranışları ve kaza e?iliminin altında yatan bilişsel mekanizmalar? araştırmada kritik bir rol oynamaktadır.

Uyarlama çalışması, Denetim Odağı kavramının sürü? başlangıandaki etkilerini inceleyerek, ya?, eğitim düzeyi, heyecan arayışı ve saldırganlık gibi de?işkenlerin trafik kural? ihlalleri ve kazalara karışma ile ilişkisini ortaya koymay? amaçlanmıştır. Ölçek, 5'li Likert Ölçe?i formatında derecelendirilmiştir ve iki temel boyutu ölçmektedir: ? Denetim Odaklı? Sürücölük ve D?? Denetim Odaklı? Sürücölük.

Anahtar Kelimeler

Denetim Odağı, ? Denetim, D?? Denetim, Sürücölük, Trafik Kazası, Sürücölük Psikolojisi, Montag Ölçe?i, Riskli Sürü?.

Yazarlar

Eylem Zerife ?enda? (Türkçe Uyarlamay? Gerçekleştiren Yazar).

Amaç

Montag ? Denetim Odaklı? ve D?? Denetim Odaklı? Sürücölük Ölçe?i'nin temel amacı, sürücölerin trafik ortamında karışlaştıkları olaylar üzerindeki kontrol algılarının ölçmektir. Bu ölçek, sürücölerin kendi davranışlarınd? düzenleme biçimlerini ve risk alma e?ilimlerini anlamada kullanılan önemli bir araçtır.

Ölçek, özellikle yüksek riskli sürü? davranışları sergileyen bireyleri tanımlamak ve bu davranışları altında yatan bilişsel e?ilimleri incelemek için tasarlanmıştır. ?şsel denetime sahip sürücöl genellikle kendi kararlarınd? sonuçlar? belirlediğine inanırken, dışsal denetime sahip sürücöl çevresel faktörlerin veya ansın daha belirleyici olduğunu düşünürler. Bu ayrım, trafik güvenli?i eğitimleri ve müdahale programları için de?erli bilgiler sunar.

Yap?

Ölçek, sosyal psikolojinin temel kavramlar?ndan biri olan Denetim Oda?? yap?s?n? sürü? ba?lam?na uygulamaktad?r. Bu yap? iki ana faktörden olu?ur:

? Denetim Odaklı? Sürücölük: Bireyin trafik kazalar?n? veya olaylar?n? kendi yetene?i, dikkati veya abas?na ba?lamas?d?r. Bu sürücöler genellikle daha sorumlu ve kural odaklıd?r.

D?? Denetim Odaklı? Sürücölük: Bireyin trafik olaylar?n? ?ans, kader, di?er sürücölerin hatalar? veya d??sal ko?ullar gibi kontrolü d???ndaki faktörlere atfetmesidir. D?? denetim odaklı? sürücöl, kendi sürü? davran??lar?n?n sonuçlar? üzerindeki etkisine daha az inanma e?ilimindedir.

Ölçek, bu iki boyut üzerinden sürücölerin at?f stillerini nicel olarak ölçerek, sürü? güvenli?i ara?t?rmalar?na teorik bir zemin sa?lamaktad?r. Bu at?f stilleri, trafik kural? ihlali yapma ve kazaya kar??ma de?i?kenleriyle ili?kilendirilmi?tir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?na ili?kin ayr?ntı? Geçerlik analiz sonuçlar? (örne?in, yap? geçerli?i, ölçüt ba??mlı? geçerlik) kaynak erikte do?rudan belirtilmemi?tir. Ancak, Z. E. ?enda? taraf?ndan hazırlanan yüksek lisans tezi, akademik bir al??ma niteli?i ta??d???ndan, ölçe?in yap?sal uygunlu?unun ve teorik geçerli?inin tez kapsam?nda incelenmi? olmas? beklenmektedir.

Genellikle bu tür bir Uyarlama Ara?tırmas? sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk költürüne uygunlu?unu tespit etmek amacıyla do?rulamalı? veya aç?mlayıcı? faktör analizleri kullanılır. Gelecekteki ara?tırmacılar için, ölçe?in farklı popölasyonlarda güncel geçerlik al??malar?n?n yap?lmas? önerilmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (iç tutarlılık) katsayılar?na ili?kin spesifik veriler kaynak erikte yer almamaktad?r. Tipik olarak, psikometrik uyarlama al??malar?nda Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanır. Bu de?erler, ölçe?in maddelerinin ölölmek istenen yapıyı ne kadar tutarlı bir ?ekilde temsil etti?ini gösterir.

Ölçe?in güvenilirli?inin de?erlendirilmesi için, tezin orijinal metnine ba?vurulmas? gerekmektedir. Yüksek iç tutarlılık de?erleri, ölçe?in kararlı? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? i?aret edecektir.

Faktör Analizi

Montag ? Denetim Odaklı? ve D?? Denetim Odaklı? Sürücölük Ölçe?i'nin orijinal yap?s?n?n iki faktörlü (? ve D?? Denetim) oldu?u varsayılmaktadır. Türkçe uyarlama sürecinde, bu iki faktörlü

yap?n?n korunup korunmad???n? test etmek için faktör analizleri kullan?lm??t?r.

Faktör analizi sonuçlar?, Türk popölasyonunda da Denetim Oda?? yap?s?n?n sürü? ba?lam?nda iki ayr? boyutta ayr??t???n? do?rulamal?d?r. Bu analizler, her bir maddenin ilgili faktöre yüklenme de?erlerini ve faktörler aras?ndaki korelasyonlar? sunarak ölçe?in yap?sal geçerli?ine katkıda bulunur.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i

Mevcut Diller: Türkçe

Popölasyon Grubu: Sürücöler

Ya? Grubu: Yeti?kin Sürücöler

Popölasyon Detaylar?: ?enda?'?n (2010) tez al??mas?nda kullan?lan örneklem (Ya?, e?itim düzeyi gibi demografik de?i?kenler dikkate al?nm??t?r).

Test Metodolojisi: 5'li Likert Ölçe?i kullan?larak yan?tlanan, çok maddeli bir envanterdir. Yan?tlar genellikle "Hiç Kat?lm?yorum"dan "Tamamen Kat?l?yorum"a do?ru derecelendirilir.

Anahtar Kelimeler

? Denetim Odaklı? Sürücölük, D?? Denetim Odaklı? Sürücölük, Psikometrik Ölçek, Adaptasyon, Trafik Güvenli?i, At?f Stili.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: eylem.sendag@tobb.org.tr

?leti?im Adresi: Eylem Zerife ?enda? (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi ile ili?kili oldu?u varsay?lmaktad?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2010

?zinler: Ölçek, Eylem Zerife ?enda?'n yüksek lisans tezi kapsam?nda Uyarlama Ara?t?rmas? olarak kullan?lm??t?r. Kullan?m izni ve telif haklar? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Bilgi mevcut de?il. Akademik amaçlı? kullan?mlarda genellikle ücret talep edilmemektedir, ancak ticari veya kurumsal kullan?mlar için yazar onay? zorunludur.

Kaynaklar

?enda?, Z. E. (2010). *Ya?, e?itim düzeyi, heyecan aray???, iç-d?? denetim oda?? ve sald?rganlı?k ile trafik kural? ihlali yapma ve trafik kazas?na kar??ma aras?ndaki ili?kiler* (Yay?nlanmam?? Yüksek Lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine buradan ula??ılabilir: montag-ic-denetim-odakli-ve-dis-denetim-odakli-suruculuk-olcegi-toad.pdf

Montag ? Denetim Odaklı? ve D?? Denetim Odaklı? Sürücölük Ölçe?i

Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte mevcut de?ildir. Bu bölüm, ölçek maddeleri sa?land???nda doldurulmak üzere ayrılm??t?r.